

Kreatív Történelem Tanulmányi Verseny 2020/2021
Európa és Magyarország a 16-17. században

II. forduló

Beküldési határidő: 2021. február 1.

Továbbjutás: a döntőbe az első és a második forduló összesített eredménye alapján a legjobb nyolc csapat kap meghívót.

Beküldési cím: kreativtortenelem.pte@gmail.com

vagy postán: PTE BTK Történettudományi Intézet, 7624 Pécs Rókus u. 2. A borítékra kérjük ráírni: „Kreatív Történelem”, továbbá a csapat és az iskola nevét.

FONTOS: minden beküldött lapon/tárgyon/fájlon/e-mailben és borítékon tüntessétek fel a csapat és az iskola nevét!

1. Feladat: „Hadügyi forradalom a 17. században”

A 16. század európai háborúi óriási kihívást jelentettek a katonáknak, hadvezéreknek és az ellátásért felelő királyi udvaroknak egyaránt. Az új fegyvernemek új taktikát szültek, a megnövekedett haderő jobb ellátást, hatékonyabb stratégiát, és szakértő vezetést követelt. A hadseregek és az őket fenntartó államok folyamatos modernizációs kényszerbe kerültek, ahol az nyert, aki előnyre tett szert a hadügy, az államigazgatás és a pénzügy területén. Ezt az élet majd minden területére kiható változást hívja a szakirodalom „hadügyi forradalomnak”.

Szituáció:

Az Angol és a Francia Királyságban már jelentős lépéseket tettek a katonai reform érdekében. Ha nem akar országunk lemaradni, változtatnunk kell. Uralkodó hadügyminiszternek nevezett ki.

Feladat:

Készíts átfogó katonai reformtervezetet egy általad választott ország számára!

(pl. Bajorország, Svédország, Nápolyi Királyság, Habsburg Birodalom stb. vagy egy fiktív 17. századi állam)

A tervezet tartalmazza a következő elemeket:

a.) Rövid (max. 1 oldalas) leírás a reform főbb elemeiről:

Indoklás:

Miért van szükség a reformra? Milyen stratégiai célok határozzák meg az átalakítást? (védekezés, hódítás, stb) Milyen, akár a katonai célokon is túlmutató eredmények várhatóak a fejlesztésektől?

A reform elemei:

Régi és új fegyvernemek

A hadsereg jellege

Katonaállítás módja

A kiképzés rendje

Erődítések

Ügyeljenek a szerep megtartására és az ennek megfelelő fogalmazásra!

b.) Készítsetek saját illusztrációkat javaslataitokhoz 3 különböző témában! (pl. egyenruha, erőd, különböző fegyverek, stb.)

c.) Állítsatok össze egy rövid, max. 10 pontból álló katonai szabályzatot!

(magatartás, vétségek és büntetésük, kötelezettségek stb.)

A kivitelezés formáját és formátumát (papíralapú vagy elektronikus) rátok bízunk, legyetek kreatívak és ne feledjétek, hogy az ötletesség mellett az esztétikus kivitelezéssel is pontot gyűjthettek!

Adjátok meg a felhasznált szakirodalmat is, ügyeljenek a pontos bibliográfiai adatok feltüntetésére (szerző, cím, kiadó, kiadás helye és éve; internetes forrás esetén: szerző, cím, pontos link + letöltés dátuma).

Ajánlott szakirodalom:

- Bagi Zoltán Péter: A Nyugat felemelkedése és a hadügyi forradalom elmélete. *Árkádia* – Történelmi és történelem-szaktudományi folyóirat.
<http://arkadiafolyoirat.hu/index.php/10-magyarorszag-a-16-17-szazadban/99-a-nyugat-felemelkedese-es-a-hadugyi-forradalom-elmelete>
- Kelenik József: A hadügyi forradalom és hatása Magyarországon a tizenöt éves háború időszakában. *Hadtörténelmi Közlemények*, 103. évf. 3. sz. (1990. szeptember) 85–93.
https://epa.oszk.hu/00000/00018/00131/pdf/EPA00018_hadtortenelmi_1990_03_085-095.pdf
- Lázár Balázs: A harmincéves háború (1618–1648). In. Poór János (szerk.): *A kora újkor története*. Osiris. Budapest, 2009. 28–46.
<https://www.szaktars.hu/osiris/view/poor-janos-szerk-a-kora-ujkor-tortenete-osiris-tankonyvek-2009/?query=kora%20%C3%BAjkor%20t%C3%B6rt%C3%A9net&pg=0>

Értékelés:

Reformterv:	15 pont
Vázlatrajzok:	12 pont
Szabályzat:	8 pont
Kreativitás, kivitelezés:	10 pont
Összesen:	45 pont

2. Feladat: „Érd tetten a képeken!”

A 16–17. századi Európában lezajlott változások a kor emberének életmódját is alapvetően befolyásolták. A reformáció hatására megváltozott vallási szokások, a földrajzi felfedezések számos következménye, így az új kultúrnövények elterjedése és az éghajlati változások is átalakították a mindennapi élet kereteit. Történelmi vetélkedőnk második fordulójában ezeket a változásokat állítja a középpontba.

Szituáció:

A Magyar Nemzeti Múzeum kivételes lehetőséget kap neves németalföldi festők munkáinak bemutatására. Mint a kiállítás kurátorai, nektek kell kiválasztanotok, melyik 3 festményt kéri kölcsön a múzeum. A kamarakiállítás célja, hogy a németalföldi festők munkáin keresztül láthatóvá tegye a 16-17. századi európai életformát, a korszakra jellemző új vonásokat, jellegzetességeket, változásokat.

Javasolt szempontok az életmód, illetve változásai megragadásához:

- öltözködés
- étkezés
- élvezeti cikkek
- lakhatási viszonyok
- vallási-erkölcsi élet

A kamarakiállításon nem feltétlenül kell minden szempontot megjeleníteni, és találhattok más, a korszak egyediségének szemléltetésére alkalmas témát is!

Feladat:

a) Adjatok figyelemfelhívó, kreatív címet a kamarakiállításnak!

b) Az ITT megadott alkotások közül válasszatok ki 3 festményt!

c) Válassz az alábbi két lehetőség közül egyet!

c/1. Készítsetek katalógust/guide-ot a kamarakiállításhoz, benne

- a 3 festmény reprodukciójával
- mindhárom festményhez fél-egy oldalas magyarázó szöveggel, melyekben a fent megadott szempontok segítségével bemutatjátok, hogyan jelennek meg a 16–17. századi életmód jellegzetességei az egyes festményeken!

VAGY

c/2. Készítsetek középiskolások számára múzeumpedagógiai foglalkoztató „füzetet”, a 16–17. századi életmód jellegzetességeinek megismertetéséhez, a választott három festmény feldolgozásával!

A kivitelezés formáját és formátumát (papíralapú vagy elektronikus) rátok bízunk, legyetek kreatívak és ne feledjétek, hogy az ötletesség mellett az esztétikus kivitelezéssel is pontot gyűjthettek!

Adjátok meg a felhasznált szakirodalmat is, ügyeljétek a pontos bibliográfiai adatok feltüntetésére (szerző, cím, kiadó, kiadás helye és éve; internetes forrás esetén: szerző, cím, pontos link + letöltés dátuma).

Ajánlott irodalom:

- Peter Burke: Népi kultúra a kora újkori Európában. Budapest, 1991. 245–285.
<https://www.szaktars.hu/osiris/view/burke-peter-nepi-kultura-a-kora-ujkori-europaban-metamorphosis-historiae-1991/?pg=0&layout=s>

- Fernand Braudel: Anyagi kultúra, gazdaság és kapitalizmus XV–XVIII. század. (több kiadás) IV. fejezet, A felesleges és a legszükségesebb: a lakás, a ruházkodás és a divat.
- Massimo Montanari: Éhség és bőség. A táplálkozás európai kultúrtörténete. Budapest, 1996. 119–153.

Értékelés:

Címválasztás (kreativitás, kifejező erő)	4 pont
Képválasztás relevanciája	6 pont
Katalógus/guide/foglalkoztató füzet tartalmi elemei	18 pont
Kreativitás, stílus, esztétikum	12 pont
Összesen:	40 pont
Bibliográfia az 1. és a 2. feladathoz:	5 pont
A 2. fordulóban elérhető összpontszám:	90 pont